

dwang geschieden; en aan deze fatale adat is 't, dat heel onze schoolstrijd zijn ontstaan dankt. Of ze al hun eigen kinderen volbloed liberalistisch genereeren en opvoeden, wat baat 't hun als buurman, die altoos tien procent kinderen meer heeft, zijn kroost vlak tegenovergesteld opkweekt. En daarom moest hun staatsschool wel heel het land bestrijken, en moet naar hún eisch de staatsschool ook nu nog verre de overmacht behouden. Alleen met een Liberalistische staatsschool waarin zij den toon aangeven, en die toon heel de volksjeugd inspireert, is hun eigen positie in den lande veilig; en anders ontgaat hun steeds meer de macht. Wat is dit nu anders, dan de Antithese? Hoe moet het kind opgevoed? Van 't antwoord op die vraag hangt toch het lot van heel 't volk in de toekomst af. Nu zeggen *wij*, dat moet ge aan uw God vragen, en zegt die God u in zijn Woord, dat vader en moeder hier de eerstgeroepene en de verantwoordelijke personen zijn, dan heeft de Staat tegenover vader en moeder dan eerst mee te bevelen zoo de ouders in hun plicht te kort schieten. Maar juist van dit ouderrecht willen deze nieuw-modische cultuurkweekers van verre niets weten. Hun wijst een heidensch wijsgeer als Plato het spoor. Voor rekening van den Staat en niet van den vader komt, zoo ge hem als gids kiest, het kind te liggen. Aan de meesters, die *zij* zullen kiezen en aanstellen, hebt ook gij alzoo de opvoeding van uw kind toe te vertrouwen. In naam der vrijheid, zoo ge wilt, doch naar echten koopmansaard, zullen ze eerst de openbare school in 't goud zetten, voor die school u de tiende penning afvorderen, om dan, als uw geld op en uw beurs ledig is, u spottend toe te roepen: „Bouw voorts nu zelf uw eigen scholen. Gij zijt immers vrij”. *Zij* zijn voor de echte vrijheid bang als voor den dood, en *wij* alleen geven haar de koninklijke eere. Ons zeggen was steeds: Maak 't van rijkswege gelijk voor úw kind en voor 't ónze. Van zelf zijn we dan beiden vrij, en is er van dwangziek geringeloor geen sprake meer. Zij daarentegen willen niet enkel over hun eigen kind heer en meester zijn, maar den baas ook over onze kinderen spelen, want het heet dan wel de Staat, die 't doet, maar feitelijk zijn zij 't, als ze maar de meerderheid halen bij de stembus. En dit staat nu vast, daarin M. H. wijken we voor hen nooit.

Het blijft daarom bij het oude zeggen: Van onze kinderen blijft ge af. Daarom moet het nú vooral wel hard tegen hard